

Finanssipulan Taloudellinen Syy

Kirj. A. M.

TAMAN maan julkisuusvälineet nykyään yhtämittaa selittävät finanssipulan olevan jo ohi. Koko maata käsittävän finanssipulan syynä selostetaan olleen tavallista kiihkeämmän talletusten pois vetämisen pankeista. Tämä on osaksi totta. Ennen yleistä pankkien sulkemista valtion jälkeen määräsi pankkiensa ovet suljettaviksi. Se luonnollisesti herätti rahojen sijoittajissa pelkoa siitä että niidenkin pankkien, jotka vielä olivat auki, ovet mahdollisesti jo seuraavana aamuna ovat suljetut ja siksi tallettajat yrittivät säästöjään saada pankeista pois.

Koko maata käsittävän pankkien sulkemisen yleiseksi perussyykseksi on selitetty kullaan pankeista pois vetäminen ja siten rahan aarteiksi kokoaminen — "hoardaus". Kun yksityiset valtiot, kuten ensiksi Michigan, sulkiivat pankkinsa, miksi ei silloin selitetty rahojen kasausta syyksi? Kasaaminen tuli silloin vasta julki kun koko Yhdysvaltoja käsittävä pankkien sulkeminen määrättiin. Tunnustettakoon rahojen kasaamisen, eli liikkeestä pidättämisen, olleen yhtenä syynä koko maata käsittävään pankkien sulkemiseen. Mutta perustekijänä se ei ollut. Sillä jos se olisi ollut perustekijänä, ei hallituksen olisi tarvinnut painauttaa kahta biljoonaa dollaria uutta paperirahaa hyvitykseksi pankkien uudelleen avaamiselle.

Muistetaan että noin puolitoista vuotta sitten tämän maan finanssiasioiden selostajat väittivät pankeissa olleen liian paljon säästöjä joille pankit eivät voineet löytää varmoja uudelleensijoituspaikkoja. Siksi sanottiin pankkien olleen pakotettuja rajoittamaan talletusten vastaanottamista sekä laskeamaan talletuskorkoja. Noin seitsemän tai kahdeksan kuukautta myöhemmin täytyi Yhdysvaltain rahastonsihteerin vedota maan omistajaluokkaan rahojen piiloittamista, eli liikkeestä pidättämistä, vastaan. Sitä ei omistajaluokan taholta ole uskallettu selittää että mikä oli se varsinainen syy joka seitsemän tai kahdeksan kuukauden kuluessa teki tämän yllättävän muutoksen säästöjen pankeista ulos vetämiseen nähdén.

Sis talletuksien pankeista pois vetämistä on kylläkin tapahtunut huomattavassa määrässä, vaan sen syytä ei omistajaluokan taholta haluta tunnustaa. Todellisena syynä tähän — jota on väärin tahdottu nimittää "hoardaukseksi," eli rahojen kasaamiseksi — voimme pitää sitä että vuoden 1931 lopulla työläisillä oli vielä jonkun verran työtä sekä säästöjä pankeissa, mutta yhä suuremmassa määrässä työttömiksi jouduttuaan on heidän täytyntä ottaa viimeisiäkkin säästöjään ulos pankeista ja kuluttaa niitä elämiseensä.

Edelleen työttömiä, tuotannosta ulkona olevina, ei työläisille ole mistään tullut uutta rahaa kulutettun tilalle. Se, mitä on ollut kulutettavaksi, on

jäänyt sinne mihin he ovat maksujaan suorittaneet. Näin ollen rahan kiertokulku aina on päättynyt yksipuolisesti: työttömien työläisten velkojen tai jokapäiväisten elinkustannusten maksamiseen. Uutta rahaa palkkoina ei ole tullut tilalle. Siis rahojen piiloittamista, pysäyttämistä kassaholveihin, on tapahtunut ja edelleen vaikuttavassa määrässä tapahtuu, mutta ei siten kuin sitä uskotetaan. Rahan liikkeestä pois joutumisen syynä on työläisten joukkoisuus ja köyhtyminen kerjäläisasteelle.

Romahdukset ovat vasta alussa. Tämän maan julkisuusvälineissä on uskoteltu päästyn finanssipulasta onnellisesti ohi, painattamalla ja ulos jakamalla kahden biljoonan dollarin arvosta uutta paperirahaa. Todellisuudessa ollaan vasta pulan alussa. Tämän uuden paperirahatuivan irralleen päästäminen merkitsee vain samaa kuin kuolinvuoteella olevan sairaan valtimoon verenkiertoa kiihoittavan huumausaineen ruiskuttaminen. Tämän maan teollisuuslaitokset ovat samanlaisessa tilassa kuin ne vielä toistaiseksi auki olevat pankit jotka ovat jo pienentäneet tallettajainsa säästöjä aina kuuteenkymmeneenviiteen prosenttiin saakka, viimeksi mainittujen kustannuksella.

Tähän saakka pankit ovat, tallettajainsa kustannuksella, tasanneet vain pikku tappioita. Mutta tästä alkaen suuromistajain teollisuuslaitokset alkavat korvata tappioitaan pankkien, vakuutuslaitosten ja muiden osake- ja arvopapereiden omistajain kustannuksella.

Omistajaluokka uskottaa uuden paperirahan ulosantamisen syyksi sen että liikkeellä oli liian vähän rahaa. Toiselta puolelta taas selostetaan että viime vuoden lopulla oli enemmän rahasta liikkeellä kuin koskaan ennen. Rahan vähyys ei siis ollut "pankkilepopäivän" syynä. Syy asiallisesti ilmenee siinä että viime vuotena tämän maan väestön yleiset sisääntulot, arviolaskelmien mukaan, olivat 53 prosenttia alapuolella vuoden 1929 yleisiä tuloja. Vaikka tavarain hintojen aleneminenkin otetaan huomioon, jäi kuitenkin lähes puolet siitä tavaramäärästä, mikä oli liikkeessä vuotena 1929, toimittomana makaamaan kassaholveihin viime vuoden aikana.

Eikä tämä varallisuuden "jäätyminen" suinkaan pysähtynyt viime vuoden lopussa. Sen mukaan kun työväestö edelleen köyhtyy ja yhä lisääntyvällä nopeudella, kasaantuu lisää rahaa kassaholveihin "jäätymään." Hallituksen paperirahan lisääntymisen ei tule päättymään kahteen biljoonaan dollariin; sen on edelleen uusilla paperidollareilla jatkuvasti täytettävä se aukko mikä aiheutuu rahan lisääntyvässä määrässä kasaantumisesta kassaholveihin "jäätymään," työttömien yhteiskunnallisen avustuksen varassa elämisen vaikutuksesta.